

WOO-II.4200.11.2013.EK.33

DECYZJA

Na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.), w związku z art. 75 ust. 6 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094), w brzmieniu przed 24 września 2019 r., uwzględniając art. 4 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1712)

odmawiam zgody na realizację przedsięwzięcia

polegającego na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 430 Poznań-Mosina i rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 431 w miejscowości Mosina, przekazanego do ponownego rozpatrzenia decyzją Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z 12 czerwca 2017 r. znak; DOOS-oal.4210.35.2015.is.8.

UZASADNIENIE

2 września 2013 r. do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, dalej *Regionalny Dyrektor* wpłynął wniosek Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 430 Poznań-Mosina i rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 431 w miejscowości Mosina.

Po rozpatrzeniu wniosku, decyzją z 23 października 2015 r. znak: WOO-II.4200.11.2013.EK *Regionalny Dyrektor* określił środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 430 Poznań-Mosina i rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 431 w miejscowości Mosina, dalej *decyzja ooś*.

Od niniejszej decyzji Gmina Mosina oraz Stowarzyszenie Zielone Mazowsze złożyło odwołanie. Pismem z 4 grudnia 2015 r. *Regionalny Dyrektor* przesłał odwołanie wraz z aktami sprawy do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Decyzją z 12 czerwca 2017 r. znak: DOOS-oal.4210.35.2015.is.8. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska uchylił zaskarżoną decyzję w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia przez organ I instancji.

Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska przekazując sprawę do ponownego rozpoznania do organu I instancji wskazał, iż przed rozstrzygnięciem sprawy powinno się zapewnić uzupełnienie materiału w zakresie pozwalającym na przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, zapewnić udział stron postępowania i organów współdziałających w postępowaniu, a także w pełni przeanalizować zebrany materiał dowodowy i określić warunki realizacji przedsięwzięcia oraz uzasadnić rozstrzygnięcie kończące postępowanie, zgodnie z wymaganiami ustawowymi w tym zakresie. W szczególności, wskazał następujące kwestie:

- a) Braki oraz błędne założenia i metody zastosowane przy wykonaniu inwentaryzacji przyrodniczej np. herpetofauny - część badań przeprowadzono w zbyt wąskim pasie lub też nie dokonano inwentaryzacji dla niektórych grup zwierząt np. ptaków nocnych. Dodatkowo w odniesieniu do ssaków czy bezkręgowców odnotowano braki dostatecznej i szczegółowej informacji o zakresie i sposobie prowadzenia inwentaryzacji, a przedstawione wyniki badań uznano za dostatecznie wiarygodne. Wskazano na to, iż w nieuzasadniony sposób

ograniczono teren badań ornitofauny, nieuwzględniając całego terenu w zasięgu oddziaływania drogi. Ponadto wskazano, iż inwentaryzację płazów i gadów wykonano w oparciu o taką metodykę, która uniemożliwia prawidłowe określenie składu gatunkowego i liczebności populacji w sąsiedztwie odcinka drogi.

Powyższe uniemożliwiało formułowanie wniosków dotyczących przewidywanego oddziaływania oraz dobór i ocenę zasadności proponowanych rozwiązań minimalizujących. Dodatkowo stwierdzono brak oceny oddziaływania na gatunki objęte ochroną ścisłą bądź częściową, a także te dla ochrony których zostały wyznaczone obszary Natura 2000 a także że przedstawiony w *raporcie* wniosek o braku oddziaływania przedsięwzięcia na przedmioty ochrony *Ostoi Rogalińskiej* nie został poprzedzony dostateczną analizą i wystarczająco uargumentowany.

- b) Brak odniesienia się do wykonania zalecanej w materiale dowodowym kompensacji w postaci zawieszenia budek dla nietoperzy. Zarzucono, iż z dokumentacji nie wynika, jakie oddziaływania związane z realizacją inwestycji będą miały wpływ na chiropterofaunę i czy proponowane środki kompensacyjne są adekwatne do ich skali.
- c) Brak wystarczającej oceny oddziaływania na siedlisko 6430-3 *Niżowe, nadrzeczne zbiorowiska okrajkowe*. Ograniczono do oddziaływań bezpośrednich ocenę oddziaływania na siedlisko 9170-1 *Grąd środkowoeuropejski*. Nie podano zakresu oddziaływań pośrednich które wiążą się z wycinką strefy ekotonowej.
- d) Brak kompletnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na cele Ochrony Wielkopolskiego Parku Narodowego. Wskazano, iż organ I instancji winien zasięgnąć uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia z ministrem właściwym do spraw środowiska w zakresie istnienia rozwiązań alternatywnych realizacji przedsięwzięcia zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 1a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.
- e) Niedostateczne formułowanie części warunków zawartych w *decyzji ooś*. Wskazano, iż nie odniesiono się do części proponowanych w *raporcie* działań minimalizujących dotyczących oddziaływania na płazy, śmiertelności ornitofauny, likwidacji zbiorników wodnych i zalewisk, sposobu i terminu prowadzenia prac w korytach cieków. Stwierdzono, iż organ I instancji nie odniósł się do oceny proponowanej w *raporcie* kompensacji dla zimorodka, budek lęgowych dla nietoperzy oraz wskazań dotyczących planowanych nasadzeń kompensacyjnych. Stwierdzono, że pominięto część wymagań dotyczących monitoringu przyrodniczego.
- f) Zaproponowane parametry przejść dla zwierząt średnich są nieprawidłowe i nie będą odpowiadały wymaganiom tej grupy zwierząt. Za błędne uznano lokalizowanie półek umożliwiających migrację płazów oraz małych ssaków tylko po jednej stronie przejścia.
- g) Rezygnacja z przejścia dla zwierząt pod mostem zaprojektowanym nad rzeką Wirenką. Zaproponowana budowa osobnego, suchego przejścia dla zwierząt w odległości 30 m od rzeki nie może zostać uznana za skuteczne rozwiązanie.
- h) Niewystarczająca ocena oddziaływania na cele środowiskowe Jednolitych Części Wód Powierzchniowych. Wskazano, iż rozstrzygnięcie organ I instancji odnosi się do wskaźników i poziomów wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska nieobowiązującego w dniu wydania *decyzji ooś*.
- i) Niewyczerpująca analiza uwarunkowań wynikających z lokalizacji przedsięwzięcia w części na terenie strefy ochronnej ujęcia wody Mosina-Krajkowo, w tym brak warunków w pełni zapewniających ochronę tego ujęcia. Nie określono warunków dotyczących odprowadzania wody z ostatniego kilkudziesięciometrowego odcinka drogi, położonego w strefie ochrony pośredniej ujęcia Mosina – Krajkowo. Zastrzeżenia wzbudził warunek określony w *decyzji ooś* dotyczący sposobu oczyszczania wód odprowadzanych za pomocą szczelnej kanalizacji deszczowej oraz określonych wymagań dla ochrony ujęcia wody. Dodatkowo zarzucono, iż organ I instancji nie próbował ustalić i nie dysponował informacjami na temat końcowego odbiornika wód opadowych w strefie ochrony pośredniej ujęcia Mosina – Krajkowo oraz czy istniejący bądź projektowany sposób oczyszczania w ramach kanalizacji deszczowej zapewni właściwą ochronę tego ujęcia.
- j) Brak dostatecznie wyczerpującej analizy akustycznej która stanowiłaby ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na zabytki, w tym obszar historycznego układu

urbanistycznego. W *decyzji* ooś nie wynika, w jaki sposób organ I instancji rozpatrzył zgłoszone przez stronę uwagi, w tym zastrzeżenia dotyczące zastosowania ekranów akustycznych.

k) Brak odniesienia się do wszystkich uwag i wniosków zgłaszanych przez strony postępowania lub uczestniczących na prawach strony.

Planowane przedsięwzięcie, zgodnie z § 3 ust. 2 pkt. 2, w związku z § 3 ust. 2 pkt. 60 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. Nr 213, poz. 1397 ze zm.) zalicza się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla którego przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko może być wymagane. 11 października 2019 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839), jednakże na podstawie § 4 nowego rozporządzenia do przedsięwzięć, w przypadku których przed dniem wejścia w życie rozporządzenia wszczęto i nie zakończono przynajmniej jednego z postępowań w sprawie wydania decyzji, zgłoszeń lub uchwał, o których mowa w art. 71 ust. 1 oraz art. 72 ust. 1-1b ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, stosuje się przepisy dotychczasowe.

Wypełniając obowiązek wynikający z art. 19 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 z późn. zm.), dalej *k.p.a.* *Regionalny Dyrektor* zbadał swoją właściwość miejscową i rzeczową w sprawie wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia.

Właściwość rzeczowa regionalnego dyrektora ochrony środowiska do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia została uregulowana w art. 75 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094), dalej *ustawa* ooś. Na dzień złożenia wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach właściwość rzeczowa *Regionalna Dyrektora* wynikała z art. 74 ust. 6 *ustawy* ooś, w brzmieniu przed 24 września 2019 r. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu przed 24 września 2019 r., regionalny dyrektor ochrony środowiska był właściwy do przedsięwzięć realizowanych w części na terenie zamkniętym. Zgodnie z decyzją Nr 14 Ministra Infrastruktury z dnia 18 września 2020 r. w sprawie ustalenia terenów zamkniętych, przez które przebiegają linie kolejowe (Dz. Urz. MI z 2020 r. poz. 38 z późn. zm.) m.in. działka o numerze ewidencyjnym 102/2 obręb Luboń, na której realizowane będzie częściowo przedsięwzięcie, stanowi teren zamknięty.

Ustawa z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1712) zmieniła m.in. art. 74 ust. 6 *ustawy* ooś, wskazując regionalnego dyrektora ochrony środowiska jako właściwego do przedsięwzięć realizowanych w części na terenie zamkniętym, ustalonym przez Ministra Obrony Narodowej. Zgodnie jednak z art. 4 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r. poz. 1712) do spraw wszczętych na podstawie *ustawy* ooś i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ww. ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

Uwzględniając powyższe, oraz fakt, że przedsięwzięcie planowane jest do realizacji na terenie województwa wielkopolskiego *Regionalny Dyrektor* uznał się za organ właściwy do rozpatrzenia wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia, na podstawie art. 75 ust. 6 oraz art. 123 ust. 1 *ustawy* ooś, w brzmieniu przed 24 września 2019 r.

Zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2017 r. poz. 935), dalej

zmiana k.p.a. do postępowań administracyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia *zmiany k.p.a.* ostateczną *decyzją* lub postanowieniem stosuje się przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego w brzmieniu dotychczasowym, z tym że do tych postępowań stosuje się przepisy art. 96a-96n znowelizowanej ustawy kodeks postępowania administracyjnego. Postępowanie w sprawie wniosku o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia zostało wszczęte 2 września 2013 r. a *zmiana k.p.a.* weszła w życie 1 czerwca 2017 r. Wobec powyższego do niniejszego postępowania, stosuje się przepisy *k.p.a.*, w brzmieniu przed 1 czerwca 2017 r.

Za strony postępowania *Regionalny Dyrektor* uznał wnioskodawcę oraz podmioty, którym przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości znajdujących się w obszarze, na który będzie oddziaływać przedsięwzięcie.

Wobec faktu, iż liczba stron postępowania przekracza 20, organ zawiadamiał strony o swoich czynnościach zgodnie z art. 74 ust. 3 *ustawy ooś*, w trybie art. 49 *k.p.a.* Wszystkie zawiadomienia były wywieszane na tablicy informacyjnej oraz zamieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu, w gminach: Mosina, Luboń, Puszczykowo; Komorniki oraz w Mieście Poznań.

W związku z przekazaniem sprawy do ponownego rozpatrzenia, na podstawie art. 10 § 1 *k.p.a.*, w związku z art. 74 ust. 3 *ustawy ooś* pismem z 21 sierpnia 2017 r. znak: WOO-II.4200.11.2013.EK.1 *Regionalny Dyrektor* zawiadomił strony postępowania o ponownym rozpatrywaniu sprawy o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 430 Poznań-Mosina i rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 431 w miejscowości Mosina. Z uwagi na wskazanie okoliczności przez organ II instancji jakie należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy, m. in. uzupełnienie materiału w zakresie pozwalającym na przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko, *Regionalny Dyrektor* biorąc pod uwagę ekonomikę postępowania nie przeprowadził postępowania co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w myśl art. 64 *ustawy ooś*.

Uwzględniając zarzuty podniesione przez organ II instancji, w tym dotyczące braków w dokumentacji niepozwalających na pełne przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, na podstawie art. 50 § 1 *k.p.a.*, pismem z 22 grudnia 2017 r. znak: WOO-II.4200.11.2013.EK.4 *Regionalny Dyrektor* wezwał pełnomocnika do uzupełnienia i zaktualizowania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Pismem z 25 stycznia 2018 r. wnioskodawca zwrócił się z wnioskiem o zawieszenie postępowania, argumentując to koniecznością przeprowadzenia procedur związanych ze zleceniem opracowania raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko we wskazanym przez organ zakresie.

Na podstawie art. 98 § 1 *k.p.a.* organ administracji publicznej może zawiesić postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona, na żądanie której postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz nie zagraża to interesowi społecznemu. W związku z tym, w trybie art. 49 *k.p.a.* zawiadomieniem z 15 lutego 2018 r. *Regionalny Dyrektor* poinformował strony postępowania o wniosku w sprawie zawieszenia postępowania, wskazując na możliwość wniesienia sprzeciwu, w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia. Zawiadomienie zostało obwieszczane na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz ogłoszone w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie Komorniki, w gminie miejskiej Luboń, w gminie wiejsko-miejskiej Mosina, w gminie miejskiej Puszczykowo oraz w mieście Poznań. W wyznaczonym terminie do tut. organu nie wpłynął żaden sprzeciw w sprawie wniosku o zawieszeniu postępowania.

Regionalny Dyrektor rozważył, czy istnieje ogólny, publiczny interes, który wymagałby ograniczenia uprawnień indywidualnych wnioskodawcy i stwierdził, że zawieszenie postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia polegającego na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 430 Poznań-Mosina i rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 431 w miejscowości Mosina nie zagraża interesowi społecznemu. Postanowieniem z 1 czerwca 2018 r. znak: WOO-II.4200.11.2013.EK.7

Regionalny Dyrektor zawiesił postępowanie w sprawie.

Pismem z 28 lutego 2020 r. wnioskodawca wniósł o podjęcie postępowania oraz przedstawił aktualizację *raportu* uzupełnionego zgodnie z wezwaniem organu. W związku z czym, postanowieniem z 31 marca 2020 r. *Regionalny Dyrektor* podjął postępowanie w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Po przeanalizowaniu *raportu*, na podstawie art. 50 § 1 *k.p.a.*, pismem z 18 stycznia 2021 r. znak: WOO-II.4200.11.2013.EK.12 oraz pismem z 16 lutego 2021 r. znak: WOO-II.4200.11.2013.EK *Regionalny Dyrektor* wezwał pełnomocnika do uzupełnienia *raportu* o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko z zakresu ochrony przyrody i gospodarki wodno-ściekowej, hydrogeologii, ochrony przed hałasem.

Po wcześniejszych prolongatach terminu wnioskodawca pismem z 19 stycznia 2022 r. przedstawił uzupełnienie *raportu*.

W toku postępowania, na podstawie art. 77 ust. 1 pkt 2 oraz art. 78 ust. 1 pkt 2 *ustawy ooś*, pismem z 28 września 2022 r. znak: WOO-II.4200.11.2013.EK.27 *Regionalny Dyrektor* zwrócił się do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu z prośbą o wydanie opinii co do realizacji planowanego przedsięwzięcia. Postanowieniem z 28 października 2022 r. znak: NS.9011.1.241.2022.KL Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Poznaniu przedłużył termin rozpatrzenia sprawy. Opinią z 28 listopada 2022 r. znak: NS.9011.1.241.2022.KL Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Poznaniu zaopiniował przedsięwzięcie pozytywnie pod warunkiem, że realizacja i eksploatacja przedsięwzięcia nie będzie powodować przekroczeń standardów jakości środowiska poza terenem, do którego wnioskodawca posiada tytuł prawny.

Uwzględniając art. 4 *ustawy* z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie *ustawy* o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych *ustaw* (Dz. U. z 2019 r. poz. 1712) oraz art. 6 ust. 2 *ustawy* z dnia 9 października 2015 r. o zmianie *ustawy* o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych *ustaw* (Dz. U. poz. 1936 z późn. zm.) *Regionalny Dyrektor* nie występował o uzgodnienie warunków realizacji przedsięwzięcia do organu Wód Polskich oraz do ministra właściwego do spraw środowiska w związku z przebiegiem części inwestycji przez obszar Wielkopolskiego Parku Narodowego.

W celu zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu, w dniach od 29 września 2022 r. do 21 października 2022 r. łącznie podano do publicznej wiadomości informacje o złożeniu wniosku w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedmiotowego przedsięwzięcia, o przystąpieniu do przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, o zamieszczeniu informacji o wniosku w publicznie dostępnym wykazie danych, o organie właściwym do wydania opinii w przedmiotowej sprawie, o organie właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków, jak i do wydania niniejszej decyzji oraz o możliwości zapoznania się z dokumentacją sprawy oraz składania uwag i wniosków w przedmiotowej sprawie, w terminie 21 dni, tj. od 30 września 2022 r. 20 października 2022 r. łącznie. Obwieszczenie dotyczące udziału społeczeństwa w niniejszym postępowaniu zostało wywieszenie na tablicy informacyjnej oraz na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz ogłoszone w sposób zwyczajowo przyjęty w gminach: Mosina, Luboń, Puszczykowo, Komorniki oraz Mieście Poznań. We wskazanym terminie nie wniesiono żadnych uwag i wniosków.

Wypełniając obowiązek *ustawowy*, na podstawie art. 10 § 1 *k.p.a.* zawiadomieniem z 23 grudnia 2022 r. znak: WOO-II.4200.11.2013.EK.29 tut. organ poinformował strony postępowania o możliwości zapoznania się i wypowiedzenia, co do zebranych dowodów i materiałów w sprawie przed wydaniem decyzji, w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia. W wyznaczonym terminie żadna ze stron postępowania nie zapoznała się, ani nie złożyła uwag do zebranych dowodów i materiałów w toku postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla planowanego przedsięwzięcia.

Zgodnie z przedłożonym *raportem* przedsięwzięcie polega na rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 430 (DW430) Poznań-Mosina i rozbudowie drogi wojewódzkiej nr 431 (DW 431) w miejscowości Mosina na odcinku o długości 13 km. Pierwsze 12,3 km do skrzyżowania DW 430 z ul. Mocka w Mosinie stanowi istniejąca droga wojewódzka, a końcowy odcinek droga DW 431. Początek planowanej do przebudowy drogi znajduje się na granicy miasta Poznań tuż za węzłem Dębina autostrady A2 w km 4+075 istniejącej DW 430. Koniec odcinka stanowi istniejące skrzyżowanie typu rondo z drogą powiatową nr 2463 i drogą gminną ul. Krotowskiego w m. Mosina. Wnioskodawca do realizacji wybrał wariant III przebiegu drogi. Wariant ten obejmuje między innymi:

- rozbudowę drogi jednojezdniowej jako jezdni o szerokości 7,00 m o dwóch pasach ruchu uzupełnionej rozbudową istniejących skrzyżowań,
- budowę dróg dojazdowych, chodników, ścieżek rowerowych, ciągów pieszo – rowerowych, przepustów pod korpusem drogi,
- budowę drugiej nitki wiaduktu nad linią kolejową Poznań-Wrocław w miejscowości Łęczyca w km 3+930 oraz obiektów mostowych nad Strumieniem Junikowskim oraz rzeką Wirenką,
- budowę kanalizacji deszczowej,
- przebudowę kolidującego uzbrojenia terenu.

Droga została zaprojektowana jako droga klasy „G” o szerokości pasa ruchu 3,5 m oraz minimalnej szerokości pobocza gruntowego 2,0 m.

Regionalny Dyrektor przeprowadzając niniejsze postępowanie wziął pod uwagę wszystkie materiały zgromadzone w sprawie oraz wskazania organu II instancji. Podejmując decyzję o wydaniu odmowy zgody na realizację przedsięwzięcia miał na uwadze następujące przesłanki.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 pkt 1 *ustawy* ooś w toku postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ zobowiązany był do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 3 pkt 8 *ustawy* ooś postępowanie w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko obejmuje trzy podstawowe czynności: weryfikację *raportu*, uzyskanie wymaganych ustawą opinii i uzgodnień oraz zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

W toku postępowania pełnomocnik wnioskodawcy przedłożył *raport*. Z tezy wyroku WSA w Gorzowie Wielkopolskim z 15 kwietnia 2021 r. (sygn. akt. II SA/Go 196/21 LEX nr 3169415) wynika, że cyt. „*Raport, chociaż jest dokumentem prywatnym, opracowanym przez osobę posiadającą wiadomości specjalne, musi być kompletny, spójny i rzetelny. Jest on kluczowym dowodem w sprawie. Obowiązkiem ciążącym na organie prowadzącym ocenę oddziaływania na środowisko jest weryfikacja nie tylko kompletności informacji zawartych w raporcie pod kątem wypełnienia wymogów wskazanych w art. 66 ustawy z 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ale także zgodności przedstawionych danych ze stanem faktycznym, poprawności przedstawionych danych ze stanem faktycznym, poprawności przedstawionych analiz oraz trafności wniosków dotyczących oddziaływań generowanych przez przedsięwzięcie.*”

Weryfikacja *raportu* jest dokonywana przez organy opiniujące i uzgadniające będące wyspecjalizowanymi organami w danej dziedzinie, ale przede wszystkim przez organ wydający decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach. W przypadku niniejszego postępowania, ze względu na art. 6 *ustawy* ooś, (który wyklucza uzgodnienie i opiniowanie przez organ będący jednocześnie organem wydającym decyzję) jedynym organem wpadkowym był Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Poznaniu. *Regionalny Dyrektor* jako organ przeprowadzający ocenę oddziaływania na środowisko i wydający decyzję nie uzgadniał niniejszego przedsięwzięcia, ale jako organ wyspecjalizowany w zagadnieniach dotyczących oddziaływań na środowisko, dokonał weryfikacji *raportu* zarówno pod względem merytorycznym i formalnym. W wyniku weryfikacji *raportu* *Regionalny Dyrektor* wystosował obszernie wezwania do jego uzupełnienia, co zostało opisane w części formalnej uzasadnienia. Najistotniejszymi brakami w dokumentacji są informacje i analizy z zakresu: ochrony przyrody, gospodarki wodno – ściekowej, hydrogeologii i ochrony przed hałasem.

Realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia wiązać się będzie ze zmianą wielkości emisji hałasu i zmianą warunków akustycznych na terenach położonych wzdłuż drogi. Przedmiotowa inwestycja położona jest w sąsiedztwie terenów o różnej funkcji zagospodarowania. Rodzaje terenów określone zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112), wyznaczono w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz faktyczne zagospodarowanie terenów, wyrażone w stanowiskach burmistrzów, wójtów gmin i miast leżących w otoczeniu przedsięwzięcia. W otoczeniu planowanej inwestycji przeważają tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej oraz tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, pojedynczo występują tereny związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Wzdłuż przedmiotowej inwestycji zidentyfikowano nieliczne budynki mieszkalne zlokalizowane na granicy pasa drogowego, dla których zgodnie z art. 114 pkt 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.), dalej *poś* ochrona przed hałasem polega na stosowaniu rozwiązań technicznych zapewniających właściwe warunki akustyczne w budynkach.

Faza realizacji przedsięwzięcia związana będzie z czasową emisją hałasu oraz oddziaływaniem wibroakustycznym podczas okresowego użytkowania maszyn i urządzeń niezbędnych przy pracach budowlanych. Tym bardziej, że inwestycja będzie realizowana w obszarze zurbanizowanym w rejonie skupionej zabudowy mieszkaniowej. Znaczącą uciążliwość stanowić mogą zaplecza techniczne wraz z parkingiem ciężkich maszyn budowlanych.

Podstawą oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko akustyczne są m.in. parametry ruchu w tym natężenie i struktura ruchu. Dla drogi objętej opracowaniem wykonano prognozę natężenia ruchu na lata 2025 i 2035. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w *raporcie* do opracowania prognozy ruchu wykorzystano wyniki pomiarów własnych oraz dane pozyskane od zarządzających analizowanym odcinkiem DW 430 i DW 431 oraz drogami przyległymi, w tym: dane z Generalnego Pomiaru Ruchu 2015 udostępniane przez GDDKiA, dane z pomiarów ruchu Zarządu Dróg Powiatowych w Poznaniu z roku 2015, wyniki pomiarów natężenia ruchu drogowego na terenie miasta Luboń w roku 2017. Badań aktualnego natężenia ruchu na analizowanym odcinku DW 430 i DW 431 dokonano podczas pomiarów akustycznych, prowadzonych w okresie 16 – 17 kwietnia 2019. Badania prowadzono w 6 punktach a zmierzone natężenia przyporządkowano reprezentatywnym odcinkom przebudowywanych DW 430 i 431. Wyniki pomiarów i zebrane dane na reprezentatywnych odcinkach przeliczono w oparciu o założone horyzonty czasowe analiz określone na lata 2025 i 2030 zgodnie z zaleceniami GDDKiA dla wykonujących analizy i prognozy ruchu. W obliczeniach uwzględniono projektowane zmiany układu drogowego w poszczególnych wariantach.

Analizując *raport* organ stwierdził, że prognozy ruchu wykonano na podstawie kilku dziesięciominutowych próbek pomiarowych. W każdym z 6 punktów pobierano 3 próbki z podziałem na pojazdy lekkie i ciężkie oraz kierunek ruchu w przedziałach czasu: godz. 6-18 (próbki pobierano w godzinach 11:30 do 16.40), 18-20, 20-22, 22-24 i dodatkowo w jednym punkcie 24-2. *Regionalny Dyrektor* podważył metodykę wyznaczania prognozy ruchu na podstawie tak wykonanych pomiarów rzeczywistych. Uznał, że pomiary natężenia ruchu stanowiące dane wejściowe do modelu ruchu powinny być wykonane całodobowo. Ponadto wskazane byłoby wykonanie takich pomiarów w kilku dniach roboczych, aby móc wyznaczyć wartości uśrednione. Na wezwanie *Regionalnego Dyrektora* wnioskodawca wyjaśnił, że zastosowana przez niego metodyka ma uzasadnienie. Określenia natężenia ruchu dokonano w trakcie pomiarów akustycznych wykonywanych zgodnie z procedurą pomiaru poziomów hałasu wprowadzanego do środowiska w związku z eksploatacją dróg publicznych z wykorzystaniem próbkowania, określonej w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem*, nie są to zatem losowo wybrane momenty, a metodycznie uzasadnione reprezentatywne okresy doby oddające faktyczny rozkład natężenia ruchu na analizowanej drodze. Na zapytanie o strukturę ruchu wnioskodawca wyjaśnił, że przedmiotowa droga stanowi główną trasę dojazdu

okolicznych mieszkańców do pracy do Poznania. Jednakże należy zauważyć, że w wykonywanych pomiarach ruchu brakuje okresu wczesnorannego, w którym mieszkańcy dojeżdżają do Poznania (np. godz. 5-8). Także powroty z pracy, w opinii *Regionalnego Dyrektora* nie zostały uwzględnione, tj. godzina 16-18. Nieodpowiednie okresy pobierania próbek natężenia ruchu nie pozwalają także na wiarygodną ocenę dobowej struktury ruchu. W zasadzie tylko na podstawie danych pobieranych z okresu 22-24 (a w jednym punkcie 24-2) określono strukturę ruchu w porze nocnej. Podsumowując, pomiary natężenia ruchu przeprowadzono w opinii organu w okresach niereprezentacyjnych, co oznacza, że prognozy ruchu, wyznaczone na podstawie tych pomiarów są niewiarygodne, a zatem analizy akustyczne, w tym wyliczone poziomu hałasu i wskazane parametry zabezpieczeń akustycznych są niepoprawne.

Kolejną kwestią, wskazaną także przez organ II instancji oraz strony postępowania, budzącą także wątpliwości organu to projektowane zabezpieczenia przeciwhałasowe w postaci ekranów akustycznych. *Regionalny Dyrektor* zakwestionował racjonalność budowy niektórych ekranów, w szczególności tych nieskutecznych (ekrany 5, 6, 8, 9 i 10) oraz tych z przerwami (ekrany 62, 63, 64, 65 i 66) oraz pozostałych zlokalizowanych w miejscowości Mosina. W tym ostatnim przypadku organ wyjaśnił wnioskodawcy, że skuteczność odcinków ekranów z przerwami pomiędzy nimi jest niewystarczająca, a ponadto ich odbiór przez mieszkańców będzie negatywny. Pomimo wezwania organu, wnioskodawca zaniechał rozważenia innych rozwiązań przeciwhałasowych. W niektórych miejscach nie przewidziano ekranów, pomimo iż izolacja poziomu hałasu obejmuje teren chroniony. Wnioskodawca wyjaśnił, że przekroczenie jest niewielkie i dlatego nie przewidziano ekranów. W innych miejscach wnioskodawca wskazał ekrany dla ochrony terenu przeznaczanego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod teren chroniony, pomimo iż faktycznie teren ten nie jest zagospodarowany. Zgodnie z art. 113 ust. 2 pkt 1 *poś* dopuszczalne poziomy hałasu określa się dla terenów faktycznie zagospodarowanych. Jeśli więc teren nie jest zagospodarowany, nie obowiązują dla niego dopuszczalne poziomy hałasu. Teren taki nie podlega zatem ochronie akustycznej. A zatem lokalizowanie ekranu akustycznego jest nieuzasadnione, szczególnie biorąc pod uwagę fakt spadku skuteczności ekranu z upływem lat. Kierując się racjonalnością, uwzględniając zasadę ostrożności oraz mając na uwadze to, że teren przeznaczony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod chroniony akustycznie może zostać zagospodarowany zgodnie z funkcją w przyszłości w ocenie *Regionalnego Dyrektora* wystarczającym jest pozostawienie rezerwy terenu pod ewentualne zabezpieczenia w postaci ekranu akustycznego.

Zaktualizowany i przedłożony organowi *raport* ponownie został przez organ przeanalizowany pod względem zgodności z art. 66 *ustawy ooś*, ale także pod względem kwestii określonych w art. 62 *ustawy ooś*, w szczególności ust. 2. Przede wszystkim w odniesieniu do rozstrzygnięcia organu II instancji, organ analizował, czy stosownie do zawartej w zaktualizowanym *raporcie* oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko określono, przeanalizowano oraz oceniono odpowiednie i adekwatne możliwości oraz sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. O ile kwestie dotyczące jednolitych części wód organ uznał za wystarczające, o tyle pozostałe poruszone poniżej kwestie uniemożliwiły organowi wydanie merytorycznej i uzasadnionej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Zasadniczymi kwestiami z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód jakie wzbudziły wątpliwość organu i wpłynęły na niniejsze stanowisko dotyczą braku przedstawienia konkretnych rozwiązań minimalizujących oddziaływanie z systemu zbierania i odprowadzania wód opadowych i roztopowych do środowiska, braku konkretnych informacji związanych z ruchami masowymi ziemi, a także lokalizacji przedsięwzięcia względem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią.

Wnioskodawca nie przeanalizował dostateczne skali ingerencji planowanego przedsięwzięcia w teren, pomimo że w *raporcie* wskazał odcinki drogi przebiegające w sąsiedztwie terenów zagrożonych ruchami masowymi (str. 220-221 *raportu*); wskazał na potencjalnie możliwe ruchy masowe ziemi (str. 52 *raportu*); zaznaczył, że na etapie eksploatacji przedsięwzięcia należy prowadzić cykliczny monitoring stateczności skarp (str. 221 *raportu*). W uzupełnieniu wskazał nadto, że na odcinkach w km: 5+700-6+950, 7+075-7+800, 7+850-8+250,

8+300-8+400, 8+420-8+580, 8+600-8+950 droga przebiega w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zagrożonych ruchami masowymi, w km 8+380 w odległości 75 m znajdują się kolejne okresowo aktywne osuwiska, a w km: 11+650-11+850 oraz 11+900-12+300 w odległości od 100 m do 200 m znajdują się następne. Tymczasem, ze względu na przebieg, drogi, konieczne będzie wcięcie się w strome skarpy (str. 12 *raportu*), lecz na tym etapie koncepcja nie przewiduje specjalnych rozwiązań w tym względzie (również str. 12 *raportu*). W uzasadnieniu swojego stanowiska co do tej kwestii wnioskodawca wskazał, że badania przeprowadzone zostaną na późniejszym etapie, a wolą organu może być uszczegółowienie tych informacji w nałożonej konieczności przeprowadzenia ponownej oceny na etapie uzyskiwania decyzji inwestycyjnej. W tej sytuacji organ uznał, że pomimo istotnych przesłanek nawet co do zagrożenia zdrowia lub życia ludzi, w *raporcie* nie przeprowadzono oceny oddziaływania przedsięwzięcia na tereny zagrożone ruchami masowymi, nie określono skali ingerencji w te tereny, nie zaproponowano rozwiązań minimalizujących skutki tej ingerencji, przede wszystkim umożliwiających bezpieczną dla użytkowników eksploatację trasy.

Nadto, pomimo zaktualizowania i uzupełnienia *raportu* o kwestie podniesione przez organ II instancji, wnioskodawca nie zaktualizował uzgodnień z gestorami sieci infrastruktury technicznej z którą koliduje przedsięwzięcie. Oznacza to, że informacje o kolizjach, ale także ustalenia dotyczące kolidujących sieci kanalizacji czy gazociągów i koniecznej ich przebudowy pochodzą z 2011 i 2012 roku. Ze względu na upływ czasu, w wezwaniu z 18 stycznia 2021 r. organ poprosił o zaktualizowanie tych informacji. Kwestia ta ma znaczenie, nie tylko ze względu na konieczność analizy powiązań z innymi przedsięwzięciami, w szczególności kumulowania się oddziaływań przedsięwzięć, ale także ze względu na konieczność ustalenia czy pojawiła się infrastruktura, której przebudowa w związku z kolizją z planowaną drogą stanowiła by przedsięwzięcie kwalifikujące się do rozporządzenia w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ze względu natomiast na analizę merytoryczną z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, informacje o aktualnych uzgodnieniach z gestorami sieci istotna była ze względu na odprowadzanie wód opadowych i roztopowych powstających z nawierzchni planowanej drogi do istniejącej sieci kanalizacji deszczowej. Ponadto, organ wzywał wnioskodawcę m.in. do wyjaśnienia czy na terenach zabudowanych istnieje kanalizacja deszczowa do której odprowadzane są wody opadowe i roztopowe, czy zostanie ona przebudowana, czy występują rowy przydrożne do których odprowadzane są wody opadowe i roztopowe z kanalizacji i co konkretnie będzie odbiornikiem ostatecznym tych wód, a także o wyjaśnienie, czy kanalizacja ta, jeżeli nie będzie przebudowywana, umożliwi odbiór wód z nawierzchni planowanej drogi. Zasadniczo z wyjaśnień wynikało jedynie, że odbiorniki wód odprowadzanych kanalizacją deszczową zostaną wskazane po otrzymaniu uzgodnień od gestorów sieci oraz z decyzji wodnoprawnej. Jednocześnie należy podkreślić, że w *raporcie* na stronie 66 wskazano, że w oparciu o wstępne rozpoznanie uzbrojenia i uzgodnienia z gestorami sieci stwierdzono, że do przebudowy kwalifikuje się wiele kilometrów sieci kanalizacji deszczowej.

Próby ustalenia przez organ bardziej szczegółowych rozwiązań dotyczących odprowadzania i podczyszczania wód opadowych i roztopowych z terenu planowanego przedsięwzięcia skończyły się fiaskiem. Już w *raporcie* wskazano, że cyt.: „*koncepcja projektowa nie zawiera dokładniejszych informacji, dotyczących projektowanych wymiarów i przepustowości urządzeń, w związku z czym ocena ich zdolności do przechwycenia wszystkich odpływających wód z terenu inwestycji jest niemożliwa.*” Pomimo wezwania organu do uszczegółowienia jakichkolwiek informacji w zakresie rozwiązań dotyczących systemu odwodnienia, w uzupełnieniach wnioskodawca konsekwentnie wskazywał, że wszelkie szczegółowe rozwiązania zostaną zaproponowane na etapie sporządzania projektu budowlanego. Podobnie odniósł się np. do zapytania o zapewnienie szczelności systemu do ujmowania wód opadowych i roztopowych oraz uszczelnienia odcinków drogi w graniach stref ochronnych ujęć wód Dębina oraz Mosina-Krajkowo, a także do uszczegółowienia informacji o parametrach urządzeń podczyszczających wody opadowe i roztopowe, a także do rozwiązań konstrukcyjnych czy technicznych wynikających z lokalizacji przedsięwzięcia w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią. W *raporcie*, w działaniach adaptacyjnych do zmian klimatycznych wskazano, że na odcinku projektowanej drogi, w km od 0+000 do ok. 7+000 zaleca się zastosowanie metod zapobiegających oddziaływaniu skutków erozji wodnej. Na

pytanie organu o uszczegółowienie tych informacji wnioskodawca również wskazał, że szczegółowe metody zapobiegające erozji wodnej będą zaproponowane na etapie sporządzania projektu budowlanego.

W konsekwencji wnioskodawca choć uzupełnił *raport* o oczekiwane analizy środowiskowe, nie dostosował do uzyskanych wniosków rozwiązań projektowych, cedując ten proces na etap przygotowywania projektu budowlanego i ponownej oceny. Szczególnie wrażliwe kwestie jak uwidocznione w *raporcie* występujące wzdłuż drogi osuwiska, czy adaptacja przedsięwzięcia względem podtopień infrastruktury drogowej wskutek przebiegu przez obszary szczególnego zagrożenia powodzią nie mogą zostać zbagatelizowane na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Zdaniem organu takie podejście prezentowane przez wnioskodawcę jest niedopuszczalne. Co do zasady, instytucja tzw. „ponownej oceny” nie służy bowiem analizie i ustalaniu warunków realizacji przedsięwzięcia i przesunięciu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na etap uzyskiwania decyzji inwestycyjnej. Jej zasadniczym celem jest weryfikacja czy nałożone decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach, stosownie do rozpoznanych warunków środowiskowych, rozwiązania są adekwatne wobec szczegółowo zaprojektowanego przedsięwzięcia. W tej sytuacji wnioskodawca uniemożliwił organowi określenie konkretnych wymagań pozwalających na ograniczenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Jak sama nazwa wskazuje, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach winna określać warunki środowiskowe pod którymi przedsięwzięcie może zostać zrealizowane. Bez odpowiedniego rozpoznania zarówno środowiska w jakim przedsięwzięcie zostanie zlokalizowane, jak i podstawowych rozwiązań dotyczących skali, konstrukcji, ingerencji w otaczający teren organ nie jest w stanie zaproponować adekwatnych, dostatecznie szczegółowych rozwiązań. Organ mógł co prawda nałożyć na wnioskodawcę ogólne obowiązki, jednakże wówczas, decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach miałyby taką samą wadę braku konkretnych i jednoznacznych rozstrzygnięć, którą organ II stopnia wskazał w decyzji z 2 czerwca 2017 r. Obowiązki te wskazywały by bowiem jedynie potrzebę zaprojektowania jakiś rozwiązań, bez wskazania jednak dokładnie jakich i gdzie, a tym bardziej, bez analizy ich skutków na środowisko i na presję którą miałyby minimalizować.

W tej sytuacji, kierując się daleko idącą zasadą przezorności, mając na względzie lokalizację przedsięwzięcia w strefach ochronnych dwóch największych ujęć wód zaopatrujących aglomerację miasta Poznania – mianowicie ujęcia Dębina, dla którego strefę ochroną ustanowiono rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 30 października 2015 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody "Dębina" w Poznaniu, a także ujęcia Mosina Krajkowo ustanowionego rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 9 sierpnia 2012 r. w sprawie ustanowienia strefy ochronnej ujęcia wody w rejonie Mosina-Krajkowo dla zaopatrzenia Poznańskiego Systemu Wodociągowego, jak i w obszarze szczególnego zagrożenia powodzią oraz w pobliżu wielu obszarów zagrożonych osuwiskami, orzeczono jak w osnowie.

Inwestycja zlokalizowana jest w granicach dwóch obszarów Natura 2000: obszaru specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017 i specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Wielkopolska PLH3000130. Dodatkowo na odcinku ok. 9 km przedmiotowa inwestycja przebiega przez Wielkopolski Park Narodowy. Na przebiegu drogi znajduje się również korytarz ekologiczny: KPnC-25 Wielkopolski Park Narodowy, wyznaczony w opracowaniu: Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 29 sierpnia 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Wielkopolska (Dz. U. poz. 2223) przedmiotami ochrony tego obszaru są następujące siedliska przyrodnicze: 2330 Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek, 6410 Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylin alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6440 Łąki selernicowe (*Cnidion dubii*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion robori petraeae*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe, 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*). Ponadto rozporządzenie jako przedmioty ochrony obszaru wymienia następujące gatunki zwierząt: mopek *Barbastella barbastellus*, nocek duży *Myotis myotis*, wydra *Lutra lutra*, traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*, kumak nizinny *Bombina bombina*, poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*, poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*, czerwoczyk nieparek *Lycaena dispar*, a także roślinę – starodub łąkowy *Angelica palustris*.

Obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Rogalińska PLB300017 jest to obszar, którego przedmiotami ochrony (zgodnie z SDF umieszczonym na stronie <http://natura2000.gdos.gov.pl/> data dostępu 27.04.2023 r.), są następujące gatunki ptaków: kania czarna *Milvus migrans*, kania ruda *Milvus milvus*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, dzięcioł średni *Dendrocopos medius*, gęś zbożowa *Anser fabalis*, gęś białoczerna *Anser albifrons*. Zagrożeniami dla przedmiotów ochrony obszaru jest turystyka poza wyznaczonymi szlakami i wchodzenie osób niepowołanych do stref ochronnych, obecność norki amerykańskiej, intensywne zabudowa brzegów jezior i ewentualne zmiany stosunków wodnych.

Wśród obiektów inżynierskich pełniących funkcje ekologiczne w ramach inwestycji zaplanowano budowę dolnego przejścia dla zwierząt dużych w km 6+628 wariantu W3, budowę 13 przejść dla płazów, zwierząt małych i średnich, przebudowę 9 istniejących przepustów oraz wydłużenie przepustu na rzece Wirynce w km 5+524 wariantu W3. Jednocześnie w rozdziale 7 raportu wskazano zmiany konieczne do uwzględnienia na etapie sporządzania projektu budowlanego. W ramach wycinki drzew w związku z realizacją inwestycji w wariantcie W3 niezbędne byłoby usunięcie 519 pojedynczych drzew i zadrzewień na powierzchni 6,12 ha.

W decyzji z 12 czerwca 2017 r., znak: DOOŚ-oa1.4210.35.2015.is.8 Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska wskazał m.in., że raport wraz z uzupełnieniami nie wypełniał wymagań określonych w art. 66 ust. 1 pkt 1, 2, 6 i 8 ustawy ooś, a wnioski i zalecenia w nim zawarte sformułowane bez wystarczającego rozpoznania warunków przyrodniczych. Wskazano, że braki oraz błędy w przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej uniemożliwiły przeprowadzenie prawidłowej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i zaplanowanie lub weryfikację zasadności i efektywności proponowanych środków ograniczających i kompensujących negatywny wpływ wynikający z realizacji inwestycji. Na tej podstawie, tutejszy organ pismem z 22 grudnia 2017 r., znak: WOO-II.4200.11.2013.EK.4 wezwał Wnioskodawcę do usunięcia braków w złożonej dokumentacji m.in. w zakresie uzupełnienia inwentaryzacji przyrodniczej o następujące elementy: uwzględnienia szerszego zasięgu inwentaryzacji przyrodniczej, dostosowanego do wielkości arealów osobniczych poszczególnych gatunków; wykonanie obserwacji umożliwiających określenie oddziaływania inwestycji na poszczególne gatunki zwierząt na przestrzeni całego roku kalendarzowego; uwzględnienia dobowej zmienności aktywności poszczególnych gatunków w prowadzonych obserwacjach terenowych; przeprowadzenie inwentaryzacji ptaków nocnych. Ponadto wskazano również na konieczność uzupełnienia oceny oddziaływania przedsięwzięcia zawartej w raporcie o: uzupełnienie danych w zakresie herpetofauny; przedstawienie pełnej oceny oddziaływania na obszary Natura 2000: Ostoja Rogalińska PLB300017 i Ostoja Wielkopolska PLH300010; uwzględnienie w ocenie oddziaływania wszystkich grup zwierząt; dostosowanie parametrów przejść dla zwierząt do parametrów optymalnych dla gatunków, którym mają służyć, z uwzględnieniem zaleceń zawartych w wytycznych w tym zakresie, z uwzględnieniem, aby każde odstępstwo od wskazanych zaleceń obszernie uzasadnić; a także rozważenie budowy przejścia dla zwierząt pod mostem nad rzeką Wirynką lub propozycji rozwiązań alternatywnych wraz z obszerną analizą w tym zakresie.

Na podstawie powyższego, do tutejszego organu przedłożona została aktualizacja raportu wraz z Inwentaryzacją przyrodniczą stanowiącą Załącznik nr E, Zestawieniem drzew do wycinki

(Załącznik nr A) oraz Analizą krajobrazową (Załącznik nr J). Badania terenowe na potrzeby sporządzenia inwentaryzacji obejmowały okres od czerwca 2018 r. do czerwca 2019 r. i obejmowały: siedliska przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, rośliny naczyniowe, mszaki, grzyby w tym porosty, bezkręgowce, płazy, ptaki, ssaki w tym nietoperze. Inwentaryzacją objęty był teren przeznaczony pod realizację przedsięwzięcia i wyznaczony bufor badawczy, który dla gatunków kluczowych pod względem oddziaływania barierowego wynikającego z realizacji inwestycji liniowych: płazy i ssaki, wynosił odpowiednio 250 m oraz 200 m od osi w każdą stronę z rozszerzeniem do 500 m od osi w każdą stronę drogi, w zależności od charakteru siedlisk. Elementy przyrody ożywionej najbardziej newralgiczne z punktu widzenia występujących na przebiegu drogi obszarów Natura 2000: flora i ornitofauna, badane były w buforze odpowiednio: 500 m od osi drogi po każdej ze stron i 200 m od osi drogi po każdej ze stron. W uzupełnieniu na wezwanie organu wskazano precyzyjnie daty poszczególnych kontroli w odniesieniu do poszczególnych grup gatunków, i tak: inwentaryzacja florystyczna prowadzona była od 11.08.2018 r. do 08.06.2019 r., grzyby i porosty badane były od 28.07.2018 r. do 18.06.2019 r. (w tym porosty badano w trakcie 3 kontroli), bezkręgowce od 31.07.2018 r. do 18.06.2019 r., płazy i gady od 10.10.2018 r. do 18.06.2019 r., ptaki od 15.04.2019 r. do 04.07.2019 r. (w tym 1 kontrola nocna), nietoperze od 05.07.2018 r. do 27.06.2019 r. i pozostałe ssaki w trakcie kontroli 04.09.2018 r. i od 30.01.2019 r. do 04.05.2019 r.

Wyniki przeprowadzonej oceny w zakresie siedlisk przyrodniczych i roślin naczyniowych wykazały brak występowania chronionych lub rzadkich gatunków na przebiegu drogi. Natomiast do siedlisk zagrożonych w wyniku realizacji inwestycji, tylko w wariancie o mniejszym zakresie oddziaływania (W3), należą 3 typy siedlisk będących przedmiotami specjalnego obszaru ochrony siedlisk Ostoja Wielkopolska PLH300010: 9170, 91F0 i 91E0. W przypadku grądów 9170 w wyniku realizacji przedsięwzięcia w tym wariancie dojdzie do uszczuplenia siedliska na powierzchni 1,5399 ha. W zakresie herpetofauny, potwierdzono występowanie wszystkich wykazanych w pierwotnym raporcie gatunków, a także wykazano obecność 4 niestwierdzonych wcześniej gatunków płazów: traszka zwyczajna, kumak nizinny, grzebiuszka ziemna i żaba śmieszka. Jednocześnie z uwagi na znaczące wahania poziomu wód w poszczególnych sezonach, nie wykluczono obecności traszki grzebieniastej, pomimo jej nieodnotowania w trakcie prowadzonych badań terenowych. Wykazano 22 potencjalne miejsca rozrodu płazów, z których 11 były miejscami rozrodu w sezonie prowadzonych badań. Bezpośrednio na obszarze przeznaczonym pod inwestycję zidentyfikowano 1 zbiornik wodny, natomiast 3 stwierdzone siedliska w raporcie z 2014 r. zostały zniszczone w wyniku realizacji innego przedsięwzięcia. Przeprowadzone kontrole wykazały nasiloną śmiertelność płazów na odcinku DW 430 w km 4+400 – 8+300, z czego tylko na odcinku o długości ok. 200 m w trakcie jednej kontroli zidentyfikowano 65 martwych płazów. Droga wojewódzka przecina w tym miejscu obszar migracji ropuchy szarej pomiędzy terenami leśnymi Wielkopolskiego Parku Narodowego, do miejsca rozrodu po wschodniej stronie drogi. Obserwacje te wskazują na wysokie negatywne oddziaływanie na lokalne populacje płazów, głównie ropuchy szarej, co przy braku podjęcia działań minimalizujących ten wpływ, mogło spowodować znaczące uszczuplenie lokalnej populacji tego gatunku. Kolejnymi miejscami zwiększonych migracji płazów jest odcinek w km 4+450 – 5+400, gdzie droga przecina teren leśny do miejsca rozrodu na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego – Zalewy Nadwarciańskie oraz w km 5+450 – 5+600 dolina rzeki Wirynki, gdzie istniejący przepust uniemożliwia migrację płazów i innych małych zwierząt. Jak wskazano w raporcie, śmiertelność płazów na DW 430 została zidentyfikowana jako zagrożenie w projekcie planu ochrony dla Wielkopolskiego Parku Narodowego, a jako jeden z zabiegów ograniczających ten wpływ wskazano identyfikację odcinków dróg, na których śmiertelność jest największa i zastosowanie na tej podstawie działań minimalizujących poprzez grodzenie/przenoszenie płazów i/lub realizację przepustów ekologicznych. Jednocześnie w zadaniach ochronnych na lata 2022 i 2023 określonych w Zarządzeniu Ministra Klimatu Środowiska z dnia 21 stycznia 2022 r. w sprawie zadań ochronnych dla Wielkopolskiego Parku Narodowego na lata 2022 i 2023 (Dz. U. poz. 3) jako jedno z zagrożeń zewnętrznych potencjalnych określono: budowę i modernizację istniejących dróg, natomiast jako sposób eliminacji lub ograniczenia zagrożenia wskazano: *Minimalizacja negatywnego oddziaływania dróg jako barier antropogenicznych dla migracji zwierząt – budowa przejść dla zwierząt*. Powyższe wskazuje nie tylko na zagrożenie wynikające z samego charakteru inwestycji

podlegającej na przebudowie drogi, ale przede wszystkim wskazuje na konieczność zapewnienia drożności korytarza ekologicznego występującego w obrębie Wielkopolskiego Parku Narodowego, przy realizacji tego typu inwestycji.

W odniesieniu do chiropterofauny, przeprowadzona inwentaryzacja przyrodnicza wykazała łącznie 10 gatunków nietoperzy. Na podstawie nasłuchów detektorowych, wyników kontroli kryjówek oraz oceny potencjału drzewostanów, wyznaczono 4 najważniejsze dla nietoperzy miejsca na przebiegu trasy: starorzecze przy ul. Poznańskiej w Puszczykowie, skrzyżowanie DW 430 z ul. Czajkowskiego w Mosinie i skrzyżowanie DW 430 z drogą prowadzącą do Jezior oraz fragment Wielkopolskiego Parku Narodowego w km ok. 6+200-7+450. Jednocześnie w inwentaryzacji oceniono, że ze względu na przebudowę drogi i zwiększenie szerokości jezdni oraz wzrost natężenia ruchu, liczba nietoperzy która zginie w wyniku kolizji z pojazdami zwiększy się we wskazanych najważniejszych miejscach występowania chiropterofauny. Dodatkowo oceniono, że planowane oświetlenie na fragmencie leśnym przebiegającym przez WPN w km ok. 6+100 – 6+550 oraz 8+400 – 11+350 będzie prawdopodobnie skutkowało zwiększeniem bariery migracji dobowych jak i wędrówek sezonowych nietoperzy, a skala tego efektu będzie zależała od zastosowanych rozwiązań w zakresie oświetlenia drogi. Natomiast dla części gatunków, zwłaszcza borowców i gacków, efekt bariery może zostać zwiększony również ze względu na poszerzenie drogi, a podstawowym rozwiązaniem minimalizującym ten wpływ, będzie realizacja proponowanych przejść dla zwierząt.

W zakresie oddziaływania inwestycji na ornitofaunę, najważniejszy wpływ wynikający z realizacji inwestycji związany byłby z wycinką drzew i zadrzewień i tym samym likwidacją stanowisk lęgowych oraz uszczuplenia bazy żerowej ptaków. W planowanym wariantcie W3, w odniesieniu wyłącznie do gatunków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, wpływ pośredni lub bezpośredni wynikający z realizacji drogi dotyczyłby następujących taksonów: dzięcioł czarny (4 pary), dzięcioł średni (3 pary), gąsiorek (11 par), jarzębatka (9 par), muchołówka mała (2 pary). W głównej mierze oddziaływanie dotyczy gatunków będących przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Rogalińska PLB300017. Trzy pary lęgowe dzięcioła średniego będącego przedmiotem ochrony tego obszaru zostały zidentyfikowane w strefie istotnego, potencjalnego oddziaływania przedsięwzięcia, co grozi opuszczeniem przez ptaki rewirów lęgowych. Wobec określonych w Standardowym Formularzu Danych dla tego obszaru ok. 100-150 par dzięcioła średniego w obszarze, zanik trzech par spowodowałby istotne uszczuplenie populacji gatunku w obszarze na poziomie 2-3%, co powoduje możliwość negatywnego oddziaływania na poziomie znaczącym. Na etapie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach konieczne jest przeprowadzenie oceny, w stopniu co najmniej wykluczającym możliwość znacząco negatywnego oddziaływania inwestycji na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 będących w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia.

W zakresie oddziaływania na korytarze ekologiczne, w aktualizacji *raportu* wskazano, że planowana inwestycja jest jednym z elementów infrastruktury zakładającym łączność ekologiczną i poziom izolacji trzech ważnych obszarów chronionych: Wielkopolski Park Narodowy, Ostoja Wielkopolska PLH300010 i Ostoja Rogalińska PLB300017, ze szczególnym uwzględnieniem odcinka przebiegającego przez korytarz ekologiczny KPnC-25 w obrębie Wielkopolskiego Parku Narodowego, stanowiący obecnie jedyne połączenie funkcjonalne obszaru leśnego parku z doliną Warty. Jak wskazano w *raporcie*, w obecnym kształcie inwestycja zakłada w tym miejscu realizację obiektu mostowego o szerokości 30 m i wysokości 4 m oraz dwóch mniejszych przejść. Takie rozwiązanie ograniczy jednak w sposób znaczący funkcjonalność korytarza, a brak możliwości zastosowania wygradzenia na znacznej długości drogi po obu jej stronach, nie zabezpieczy zwierząt przed kolizjami z pojazdami poruszającymi się po drodze. Dodatkowo, zaplanowane oświetlone rondo wraz z dojazdami w miejscu skrzyżowania ul. Poznańskiej z DW 430 będzie stanowiło dodatkowy element antropofobny i obniżający funkcjonalność korytarza. Wobec powyższego, biorąc pod uwagę rangę korytarza ekologicznego i obszarów, między którymi zapewnia on połączenie uznano, że zaproponowane rozwiązania, nie będą wystarczające dla zapewnienia jego drożności i spójności obszarów chronionych. W *raporcie* oceniono, że niezbędnym jest zastosowanie rozwiązań projektowych

zapewniających zachowanie drożności korytarza poprzez przeprojektowanie DW 430 na tym odcinku i zaprojektowanie obiektu ekologicznego w postaci dolnego przejścia dla zwierząt w km 6+550 – 6+650 o następujących minimalnych parametrach: szerokość 50 m, wysokość 5 m. Dodatkowo wskazano, że obecny projekt nie zapewnia prawidłowego funkcjonowania korytarza ekologicznego w km 5+500 – 5+550 w dolinie rzeki Wirynki, w obrębie którego zidentyfikowano szlak migracji głównie zwierząt o małych i średnich rozmiarach ciała. Obecny przepust nie spełnia funkcji ekologicznej z uwagi choćby na brak półek dla zwierząt, a projekt nie przewiduje żadnych rozwiązań w tym zakresie. Zaplanowano realizację dodatkowego suchego przejścia obok przepustu, co w żaden sposób nie udrażnia istniejącego korytarza w dolinie rzeki Wirynki. Nadto wskazano, że w trakcie modernizacji linii kolejowej Poznań-Wrocław, wybudowano przejście dolne dla zwierząt zintegrowane z rzeką, zatem rozwiązania przyjęte w projekcie przebudowy DW 430 powinny uwzględniać to rozwiązanie i zapewniać drożność korytarza na dalszym odcinku. Oceniono, że w tym celu należy zaplanować realizację obiektu ekologicznego o szerokości 6 m i o świetle pionowym wynoszącym 2,5 m z suchymi półkami o szerokości 50 cm.

Aktualizacja *raportu* w Rozdziale 7 wskazuje szereg działań minimalizujących, „uzgodnionych z Zamawiającym”, które nie zostały jednak ujęte w koncepcji projektowej przedstawionej w *raporcie*. W rozdziale tym wskazano propozycje zmian w zakresie lokalizacji i typów przejść dla zwierząt wraz z uzasadnieniem konieczności wykonania tych działań, obejmujących m.in.: przeprojektowanie przepustu w km 5+060 w sposób umożliwiający pełnienie przez niego funkcji ekologicznej, zaprojektowanie funkcjonalnego przejścia dla zwierząt nad rzeką Wirynką, przeprojektowanie przepustu w km 5+825 w sposób umożliwiający pełnienie przez niego funkcji ekologicznej, zaprojektowanie dwóch dodatkowych przejść dla płazów i małych zwierząt na odcinku tras migracji płazów do miejsc rozrodu w km 6+200 – 6+315 gdzie odnotowano wysoką śmiertelność ropuch szarych, zaprojektowanie dodatkowego przejścia dla zwierząt w miejscu migracji płazów do miejsc rozrodu w km 6+450 – 6+500, zaprojektowanie dodatkowego przejścia dla płazów i małych zwierząt w km 6+440 i rezygnacja ze zjazdu na tereny podmokłe, przeprojektowanie DW 430 w miejscu przecięcia korytarza ekologicznego o znaczeniu krajowym w km 6+450 – 6+950 wraz z budową obiektu ekologicznego o większych niż przyjęte w koncepcji efektywnych ekologicznie parametrach: min. 50 m szerokości i min. 5 m wysokości, przeprojektowanie przepustów w km 7+220 i 7+638 tak, by pełniły funkcje ekologiczne, zaprojektowanie dodatkowych przejść dla małych i średnich zwierząt w km 8+950 – 9+050 oraz zaprojektowanie co najmniej jednego dodatkowego przejścia dla zwierząt średnich na odcinku 9+400 – 11+350. W przedstawionych propozycjach zwrócono szczególną uwagę, że wśród przyjętych w koncepcji projektowej obiektach, wyłącznie jeden umożliwia migrację kopytnych (wysokość obiektu 4 m), natomiast wysokość pozostałych przejść wynosi 1,5 m, co umożliwia migrację wyłącznie zwierząt o małych rozmiarach ciała. Dodatkowo wskazano na konieczność uwzględnienia w projekcie wytycznych w zakresie ogrodzeń ochronno-naprowadzających, realizację ekranów przeciwołśnieniowych, modyfikację rozwiązań w zakresie oświetlania drogi oraz zastosowania działań ograniczających negatywny wpływ na herpetofaunę.

Po zapoznaniu się ze zgromadzoną dokumentacją w sprawie, analizą założeń do realizacji przedmiotowego przedsięwzięcia, wyników inwentaryzacji przyrodniczej i przedstawionego *raportu*, a także wskazanym przez organ odwoławczy zakresem dokumentacji koniecznej do uwzględnienia przy ponownym analizowaniu sprawy oraz wskazanym przez *Regionalnego Dyrektora* zakresem dokumentacji koniecznym do uzupełnienia w opracowywanej aktualizacji *raportu* uznano, że realizacja przedmiotowego przedsięwzięcia w kształcie określonym w *raporcie* i zgodna z założeniami projektowymi przedstawionymi w dokumentacji z 2013 r., nie może zostać uzgodniona na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Wobec powyższego wezwano Wnioskodawcę do przedstawienia zaktualizowanego zakresu inwestycji m.in. o wynikające z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko działania minimalizujące i przedstawienia nowych, spójnych rozwiązań środowiskowych.

W uzupełnieniu na wezwanie organu w powyższym zakresie wyjaśniono, że *raport* oceniał powstałą w 2012 r. koncepcję projektową dla rozbudowy drogi, a na podstawie przeprowadzonych analiz oraz inwentaryzacji przyrodniczej wskazano szereg zmian

koniecznych do uwzględnienia przy sporządzaniu dalszych dokumentów projektowych dla przedmiotowego przedsięwzięcia. Wobec powyższego wszystkie zalecenia zostaną uwzględnione dopiero po uzyskaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. *Regionalny Dyrektor* nie może zgodzić się z takim stanowiskiem, bowiem już na etapie przeprowadzonej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko w toku postępowania o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach konieczne jest przeprowadzenie oceny, uwzględniając działania minimalizujące negatywny wpływ oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, w stopniu co najmniej wykluczającym możliwość znacząco negatywnego oddziaływania inwestycji na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000, a także na łączność ekologiczną obszarów Natura 2000 będących w zasięgu oddziaływania przedsięwzięcia i spójność sieci.

Na podstawie powyższego uznano, że wyniki przeprowadzonej inwentaryzacji przyrodniczej wraz z oceną oddziaływania na środowisko i zakresem zaproponowanych działań minimalizujących negatywne oddziaływanie przedsięwzięcia, nie znajdują odzwierciedlenia w zakresie przedsięwzięcia wskazanym przez Wnioskodawcę w *raporcie*. Zarówno w rozdziale nr 7 aktualizacji *raportu*, jak i w pozostałych rozdziałach tego dokumentu, autorzy wskazują działania niezbędne do realizacji w celu zminimalizowania negatywnego oddziaływania na środowisko, które nie zostały przez Wnioskodawcę ujęte w zakresie inwestycji. W głównej mierze działania te są niezbędne do zapewnienia drożności korytarzy migracyjnych zwierząt poprzez budowę dodatkowych przejść dla zwierząt, przeprojektowania trasy planowanej do rozbudowy drogi, zwiększenia parametrów planowanych do realizacji obiektów oraz dostosowania ich parametrów do zaleceń zawartych w *Poradniku projektowania przejść dla zwierząt działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach*, Kurek T., 2011, w celu zmniejszenia śmiertelności fauny na drodze oraz wykluczenia sprzeczności z celami ochrony dla Wielkopolskiego Parku Narodowego.

Z analizy wariantowej przedstawionej w aktualizacji *raportu* wynika, że każdy z proponowanych wariantów będzie w podobnym stopniu oddziaływał na przyrodę ożywioną. Główne zagrożenia dla fauny będą wynikały z zaburzenia szlaków migracji, likwidacji stanowisk lęgowych, śmiertelności zwierząt i płoszenia. W zakresie oddziaływania na florę, każdy z wariantów będzie wiązał się ze znacznym zniszczeniem i przekształceniem szaty roślinnej na obszarze przedsięwzięcia i w zakresie jego oddziaływania, wycinką drzew, w tym cennych siedlisk przyrodniczych. Każdy z przedstawionych wariantów będzie powodował negatywne oddziaływanie na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 będących pod wpływem bezpośredniego oddziaływania inwestycji, a także na Wielkopolski Park Narodowy. W powyższym zakresie oceniono, że w przypadku wariantu nr I (W1) zakres oddziaływań będzie większy. Odnosząc się jednak do oddziaływania przewidywanych wariantów na korytarze ekologiczne uznano, że wszystkie warianty będą powodowały zbliżone, negatywne oddziaływanie na zapewnienie drożności szlaków migracji zwierząt, a najsilniejsze z oddziaływań mogą wystąpić na etapie realizacji prac w czasie wiosennych migracji płazów do miejsc rozrodu, przede wszystkim w obrębie korytarza ekologicznego rangi krajowej. Odpowiednie wymiary przejść, obok ich lokalizacji, stanowią najważniejszy czynnik decydujący o skuteczności przejść, a w przypadku przejść dolnych dla dużych zwierząt, *niedostosowanie wymiarów przejścia do wymagań wszystkich występujących gatunków zwierząt powoduje, że obiekt będzie wykorzystywany tylko przez wybrane, oportunistyczne gatunki, głównie pospolite średnie i małe ssaki* [Poradnik projektowania przejść dla zwierząt i działań ograniczających śmiertelność fauny przy drogach, Rafał T. Kurek i in., Pracownia na Rzecz Wszystkich Istot, Bystra, 2010]. Realizacja niezbędnych przejść dla zwierząt określonych w Rozdziale 7 aktualizacji *raportu*, została „przerzucona” na dalszy etap prac projektowych, co na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, uniemożliwia ocenę skuteczności planowanych, a nie przyjętych rozwiązań minimalizujących.

Podstawowym elementem oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko jest ocena poszczególnych wariantów inwestycji wraz z wyborem wariantu przeznaczonego do realizacji. Wobec wyżej wskazanych rozbieżności w przedłożonej dokumentacji pomiędzy wynikami inwentaryzacji przyrodniczej, rozwiązaniami w zakresie budowy drogi i koniecznymi do zastosowania działaniami minimalizującymi, niemożliwym jest przeprowadzenie rzetelnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i na jej podstawie niemożliwy jest wybór

wariantu przeznaczonego do realizacji. To wybrany na etapie oceny oddziaływania wariant lokalizacyjny inwestycji winien być następnie uwzględniony w projekcie budowlanym, a jego rozwiązania konstrukcyjne, technologiczne oraz zmiany wynikające z aktualizacji danych na temat uwarunkowań środowiskowych i przyjętych założeń projektowych, winny być ocenione w ponownej ocenie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na etapie składania wniosku o wydanie decyzji inwestycyjnej. Nie jest możliwe wskazanie wariantu dopuszczonego do realizacji spośród wariantów wskazanych przez Wnioskodawcę w przypadku, gdy zasięg oddziaływania poszczególnych wariantów przedsięwzięcia jest znaczny, a niezbędne do zastosowania działania minimalizujące nie są uwzględnione w zakresie inwestycji.

Wobec braku wyczerpującego wyjaśnienia ze strony Wnioskodawcy wyżej wskazanych zagadnień *Regionalny Dyrektor* uznał to za przesłankę do odmowy zgody na realizację przedsięwzięcia.

Reasumując *Regionalny Dyrektor* po przeprowadzeniu postępowania stwierdza, że wobec rozbieżności w przedłożonej dokumentacji pomiędzy wynikami inwentaryzacji przyrodniczej, rozwiązaniami w zakresie budowy drogi i koniecznymi do zastosowania działaniami minimalizującymi, niemożliwością wyjaśnienia wszelkich wątpliwości w zakresie oddziaływania na przyrodę poszczególnych wariantów oraz wobec istotnych braków w dokumentacji, (w szczególności niespełnienie wymogów *raportu* w zakresie art. 66 ust.1 pkt 9), jak również wobec nieprawidłowości przy wyznaczaniu parametrów mających wpływ na wielkość i zasięg oddziaływania przedsięwzięcia w zakresie hałasu (art. 66 ust. 1 pkt. 6 *ustawy ooś*), które nie zostały należycie wyeliminowane, nie jest możliwe przeprowadzenie rzetelnej, pełnej oceny oddziaływania na środowisko.

Powołując się na wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 20 sierpnia 2020 r. sygn. akt IV SA/Wa 903/20 należy zaznaczyć, że zadaniem organu prowadzącego postępowanie jest sprawdzenie zawartości *raportu* w kontekście spełnienia wymogów formalnych i merytorycznych. W szczególności organ powinien ustalić, czy opracowany *raport* zawiera komplet niezbędnych informacji pozwalających na ocenę przedsięwzięcia i jego oddziaływania na środowisko oraz informacji identyfikujących rodzaj i skalę skutków środowiskowych oraz społecznych. *Raport* jest dokumentem prywatnym, opracowywanym na zlecenie podmiotu zainteresowanego realizacją określonej inwestycji, zaś inne podmioty uczestniczące w postępowaniu administracyjnym jako strony lub na prawach strony, mają wynikającą z przepisów o postępowaniu dowodowym w administracji, możliwość zgłoszenia wniosków dowodowych zmierzających do podważenia tego dowodu, np. w postaci opinii sporządzonej przez inną osobę posiadającą odpowiednią wiedzę. Posiada on przy tym szczególną moc dowodową. Wyjątkowy charakter *raportu* wynika z kompleksowej oceny przedsięwzięcia i analizy aspektów technologicznych, prawnych i organizacyjnych jego funkcjonowania w powiązaniu ze sobą. Rzeczą organu administracji jest zatem rzetelna, wnikliwa i wszechstronna ocena *raportu* oraz ewentualnych innych dowodów, przy zachowaniu wszystkich obowiązujących reguł dowodowych. Zasada prawdy obiektywnej obliguje organ do wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności stanu faktycznego, a zwłaszcza oceny, czy *raport* uwzględnia wszystkie potencjalne zagrożenia środowiskowe związane z realizacją planowanej inwestycji. Ocena *raportu* powinna zmierzać do zidentyfikowania wszystkich potencjalnych zagrożeń środowiskowych związanych z realizacją planowanej inwestycji, co jest niezbędne do wyznaczenia konkretnych wymagań ochrony środowiska, które muszą zostać uwzględnione na kolejnych etapach procesu inwestycyjnego.

Należy też wskazać na istotne stanowisko Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu zawarte w wyroku z dnia 17 lipca 2019 r. sygn. akt. II SA/Po 246/19 w wyniku skargi wniesionej po odmowie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia. Sąd wskazał, że uchybienie *raportu* jak brak opisu racjonalnego wariantu alternatywnego oraz brak wskazania argumentacji pozwalającej na uznanie danego wariantu za najkorzystniejszy dla środowiska każdorazowo będzie musiało być uznane za wadę pozbawiającą tego rodzaju dowód przydatności dla postępowania, natomiast w przypadku oparcia się przez organy na tego rodzaju wadliwym dowodzie za uchybienie mogące mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia. Ponadto stwierdził, że jeśli złożony wraz z wnioskiem *raport* nie spełnia wymogów z art. 66

ustawy ooś, organ może odmówić ustalenia środowiskowych uwarunkowań dla przedsięwzięcia. *Regionalny Dyrektor* stwierdził, że w niniejszym postępowaniu załączony raport o oddziaływaniu na środowisko nie spełnia pod względem merytorycznym wymogów zawartych w art. 66 *ustawy ooś* i mimo wezwania Wnioskodawca nie uzupełnił go w sposób pozwalający na wydanie rozstrzygnięcia.

Dalsze procedowanie w niniejszej sprawie, zdaniem organu, jest niecelowe bowiem zawartość dokumentacji z powodu upływu czasu jest nieaktualna, uzupełnienia uczyniły ją nieczytelną a kolejne ewentualne uzupełnienia pogłębiły by tylko chaos. Skutkiem tego jest niemożliwość przeprowadzenia przez *Regionalnego Dyrektora* prawidłowej oceny oddziaływania na środowisko w zakresie weryfikacji *raportu* i udziału społeczeństwa.

Wobec powyższego należało orzec jak w osnowie.

POUCZENIE

Od decyzji służy stronom prawo wniesienia odwołania do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska wniesione za pośrednictwem tutejszego organu w terminie 14 dni od daty doręczenia niniejszej decyzji.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Poznaniu
Miłostawa Olejnik
(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Otrzymują:

1. Pan Andrzej Staszewski z-ca Dyrektora – pełnomocnik Wielkopolskiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Poznaniu – pełnomocnik wnioskodawcy;
2. Pozostałe strony postępowania zgodnie z art. 49 *k.p.a.*;
3. aa

Do wiadomości

1. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Poznaniu

2.

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Znak pisma	WOO-II.420.250.2019.EK(147)
Identyfikator pliku	669847
Nazwa pliku	KW_126301_RDO_S_plik22.DOCX
Wersja pliku	20
Skrót pliku	25e4fecf08b88ef0c4b049f428182fb4

Wydrukował(a): Emilia Kwietniewska WOO-II

Data wydruku: 2023-06-22 10:58:37

.....

Podpisane przez:

Miłostawa Olejnik

Dyrektor - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska

Data podpisu: 2023-06-19 15:08:53

Numer certyfikatu: 2343630876876003374

Wystawca certyfikatu: Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A.